

# BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

<p><b>PRETIULU ABONAMENTULUI:</b>          Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . 5 fl.—cr.          „ „ „ „ 1/2 anu 2 fl.50cr.          Pentru Romani'a si strainetate pe anu 14 fr.          „ „ „ „ pe 1/2 a. 7 fr.</p>	<p><b>PRETIULU INSERTIUNILORU:</b>          Pentru publicatiunile de trei ori ce contien          cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte          4 fl.; si mai sus 5 fl. v. a.</p>	<p>Correspondentiele sè se adreseze la          Redactiunea dela          „Biseric'a si Scól'a.“          Ér banii de prenumeratiune la          „TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.“</p>
---	---	--

## In Duminec'a a trei'a a postului mare.

Bagu seama, asia este facutu omulu, se fia pré blandu si pré induratu, cand este vorb'a se judece despre sene si despre faptele sale.

Si ast'a ar mai fi cum ar fi; dar omulu nu re-mane numai la atât'a. Voindu se fia facia de sene pré induratu, nimicu din ceace reu i-se intempla, nu este predispu a-si ascrie siesi, si la tóte dice, ca altii pórtá vin'a. Ér daca se intempla, cá se nu afe pre nimenea de in de mana, carui'a se-i póta pune vin'a in spinare, se încérea a-se mangaiá cu cuvintele: „m'a pusu peccatele mele, seau dóra chiar necuratulu, se facu cutare si cutare lucru.“

Si preste multe rele da omulu, cât traiesce, asia încát daca ar avé macar cât de putiena basa reala vorbele, cu cari vrea omulu sè se insiele pre sene, cand ajunge la necazuri, ai trebuí se dici, ca multi trebue se fia ceice lu-gonescu, si cauta se-i amarésca viéti'a.

Si faptu este, ca multi dusimani are omulu! Multi sunt ceice lu-gonescu, si-i subsépa fericirea, mai multi, de câtii scie, si cunósce. Si tocma in acésta impregiurare sta ascunsa calamitatea si isvorulu principalu alu tuturor necazuriloru.

Nu ne cunóschemu dusimanii, umblámu dupa ei prin lume si prin tíera, si nu-i vedemu, ca aunt la noi in casa, si de multe ori se intempla, ca-i cinstim si omenimu astfelu, de mai pre urma, in locu se le poruncimu noi, ne poruncescu ei noue.

Cu acestu soiu de dusimani se ocupa Mantuito-riulu in sant'a evangelia de astadi. „Ce folosu este omului, de va dobandí lumea tóta, si-si va perde sufletulu seu,“ ne dice Domnulu. Si cât de dese sunt ocasiunile, in cari luamu noi ómenii in desiertu aceste sante cuvinte!

Ne plangemu, ca suntem lipsiti, si avem tóta dreptatea. Lipsiti suntem fara indoiéla; dar nefericirea este, ca pre cand ne plangemu de lipsa, pre atunci nu ne gasimu dispusi a dá cuventulu in acésta cestiune „sufletului,“ ca elu se ne ajute; ci ne la-

samu se ne pórté in tóte pàrtile dusimanii din casa, slabitiunile nóstre; ér acestea consuma, si nu sporescu avutulu nostru. Dusi in ispita de comoditate, câte ocasiuni nu perde omulu, pre cari, daca ar avé „sufletulu“ si panirea preste noi, le-am poté folosi fórté bine, cá prin o munca cinstita intensiva dilnicu se adaogemu ce ceva catra acestu medilocu de ne-aperata trebuinna. Câte sunt apoi ocasiunile, in cari slabitiunile nóstre ne facu se consumámu a nimic'a aceea ce am cascigatu cu crunta sudóre.

Ne plangemu, ca poporulu nostru nu póte tiené concurenti'a cu alte popóre, si se incovaia sub greutatea sarcineloru. Câte vor fi inse gresielele, ce se vor fi comitiendu contra acestui poporu numai din motivulu, ca nu totdeun'a „sufletulu“ are cuventulu in cestiunile ce-lu privescu; ci de multe ori decide interesulu ómeniloru, caror'a biseric'a le incredintiéza in mana drepturi atât de scumpu cascigate.

Ne plangemu, ca altii ne persecuta. Dar óre câte vor fi ocasiunile, in cari ne gonimu noi unulu pre altulu?

Ne plangemu, ca nu ne bucurámu in lume de védi'a si autoritatea, de carea ar trebuí se ne bucurámu dupa numerulu si valórea nóstra. Dar óre nu-si are si acésta impregiurare isvorulu seu in faptulu, ca nu totdeun'a ne-am deprinsu a-ne pretiú mai antaiu noi insine unulu pre altulu.

Ei bine, am sulevatu aci aceste cestiuni chiar astadi, cand sant'a evangelia ne spune, si ne invétia prin graiulu lui Ddieu, ca tóta valórea omului si a popóreloru depinde dela modulu, cum scie, si pricepe cinev'a a-se lepadá de sene, a-se abnegá in servitulu scopului, ce-lu urmaresce prin viétia.

\* \* \*

Avem si noi atât cá individi, cât si cá biseric'a viia, scopurile, si respective scopulu nostru. Ca individi voimu si noi neaperatu se ajungemu prin viéti'a nóstra aici pre pamentu bunastare si multiemire, ér dupa trecerea nóstra din acésta lume fericirea, pre

careia ni-o infacisiéza cuventulu descoperitu alu lui Dumnedieu.

Cá biserica inca urmarimu scopulu, cá prin punerea in aplicare a adeverurilor celoru vecinice ale evangheliei se-ne ridicámu atât cá individi, cât si cá poporu. Si cu putintia este acésta ridicare a nóstra, daca in tóte actiunile nóstre vomu fi stepaniti de sufletu, si vomu sci se-ne ridicámu, seau, celu putien se facemu, cá cât mai raru sè-se auda, si ridice la valóre multimea aceea de slabitiuni, carea cá si nisce spini incongióra inim'a omului, si nu-lu lasa „cá sufletulu“ seu, acea scanteia si stea dumnedieiésca se-lu stepanéscá, si conduca.

In ceeace privesce pre credintiosii nostri sunt fórté stensu legate aceste dóue scopuri unulu de altulu. Nu ne potemu intipuí neamulu nostru puternicu fara o biserica puternica, precum pre de alta parte faptu este, ca nu ne putem intipuí o biserica puternica, fara cá acésta putere se i-o dea ómenii, cari o constituescu.

In punctulu acest'a vedemu inse din nefericire dilnicu sintóme, si pre ici, pre colo fapte, cari privity cu ochiulu obiectivitáti, se paru, ca sunt indrepitate anume incontra edificiului celui mare culturalu, ce voimu a-lu inaltia prin biserica si scola.

Si cand am stá, se judecámu, si se cautámu dupa isvorulu reului, se pare ca am aflá motive, cari ne-arú conduce a dice, ca nu ne prinde toema mare mirare, cand vedemu cele ce se intempla. Traiti fiend noi intre grelele impregiurári ale trecutului, ér in biserica traidu noi sub o ierarhia streina s'oru fi legatu de siguru unele, seau altele insusiri, cari astadi se aréta in semnele si faptele, de cari amintirámu mai susu. —

Multu ne mirámu, si trebue se ne mirámu inse, cand vedemu, ca desi astadi ochii de siguru ne sunt mai luminati, cá in trecutu, totusi se pare ca nu voimu se vedemu, ca nu la bine o se ajungemu, daca vom lasá, cá astfelii de insusiri sè se mai véda si arete in actiunile nóstre.

La noi se perde de multe ori multu timpu si multa putere de munca cu lucruri, cari, dupace am trecutu preste ele, vedemu, ca a fost fara de celu mai micu pretiu. Ne convingemu toti, dupace trece fortun'a, ca astfelii au fost, dar din nefericire pré adeseori se intempla, cá mane se repetimu ceeace astadi am vediutu, ca reu a fost, si numai la rele ne-a condusu.

Pana cand inse totu asia?

De buna seama pana atunci, pana cand adeverurile cele vecinice ale evangheliei nu vor petrunde mai afundu intru inimile nóstre, si acésta afundime nu se va vadí in fiacare actiune a nóstra.

Ér daca astadi avem multe cause de a-ne plange contra stáarii si sortii nóstre, atunci avem pre de alta parte de siguru multime de motive, cá se schimbámu

cauzele si modulu de lucrare, carele au produsu acésta stare.

Se-o facemu cu unu ceasu mai nainte, si se nu acceptámu, cá cutitulu se patrunda pana la osu.

Suntem crestini, si se nu uitámu, ca numai asia ne meritámu acestu nume, daca vom ascultá si practicá aceea ce ne invétia evangeli'a.

## Apostolulu Pavelu.

(Viéti'a si activitatea lui).

(Continuare).

Am atinsu mai sus ca apostolulu Pavelu erá fórté zelosu intru observarea si implinirea prescrielor legii mosaice; elu insusi o dice acést'a despre sine adese in controversele sale de mai tardiu cu cariturarii si fariseii, dupa ce a primitu apostolatulu, — despre incetarea legii vechi si inlocuirea ei cu cea noua, mai perfecta ori despre Isus cá si Messi'a celu prevestitu si asteptatu. Si in acést'a rivna religiósá a sa mergea pana la fanatismu, persecutandu pe crestini, cari lapedau asteptarile mesianice ale ideiloru si tieneau si marturiseau ca messi'a a sositu deja si asia tóte steptarile loru au incetatu de a mai existe. Autorulu Faptelorú ap. ni-a si insemnatu doue marturii faptice despre acelu fanatismu a lui Saulu, anume 7. 58. ni spune ca elu inca a luatú parte — celu putien pasiva — la uciderea archidiaconului Stefan in Ierusalimu, pazindu hainele ucigatoriloru. Éra dupa acestu omoru urmandu o persecutiune generala asupra crestineloru, acesti'a parasescu Ierusalimulu, scapandu prin diferite parti. Sinedriulu profitandu de revoltarea poporului, cugetá ca acum i-va succede de a sterpí pe crestini si i urmaresce chiar si in locurile loru de scapare, esmitiandu spre scopulu acest'a tramisi fanatici cu imputernicirea de a stinge pe crestini ori unde i voru aflá. Cá trimisu alu sinedriului, primesce si Saulu imputernicirea de a urmari pe crestinii refugiati in orasiulu Damascu. Elu pléca insocitu inca de cátiv'a barbati cu missiunea de a aperá credinti'a stramosiéscá in contra vrajmasiloru pseudomesiani, cuprinsu de energi'a unui adeveratu fanaticu orientalu intru a implini asteptarile sinedriului de a aduce pe crestini prinsi la Ierusalimu si in credinti'a firma de a seversí prin acést'a o fapta placuta naintea lui Ddieu. Dar tocmái cand erá aprópe de orasiu si se incépa missiunea sa cruda, o vóce cerésca lu-agraiesce cu cuvintele: „Saule, Saule! de ce me persecuti.“ La mijloculu dilei i se aréta Christos si i preda missiunea de „a merge la popóre si la pagani, cá se li deschida ochii, cá se-i aduca din intunerecu la lumina si de sub puterea satanei la Ddieu, cá se dobandésca iertarea peccatororu si parte cu cei santiti cari credu intrensulu.“ Astfelii vrajmasiulu celu mai aprigu a lui Christos devine aderentulu celu mai caldurosu si vestitoriulu celu mai neobositu alu lui; barbatulu carele a parasitu Ierusalimulu cá inamicu neimpacatu alu

messiei, ajunge in Damascu cá vasulu celu mai alesu alu lui.

In Damascu a remasu Pavelu numai scurtu timpu. Elu, carele a venitu cá se sterpésca pe aderentii profetului celui mincinosu, carele inse devine singuru aderinte alu lui, a trebuitu naturalminte se-si atraga ur'a iudeiloru necredintiosi. Si acésta ura a loru a fost cu atât mai mare, cu cât mai vertos asteptau ei dela densulu o procedere cât mai resoluta in contra sectei celei noue, si acum este elu singuru membru alu ei! Mai marele a si ordonatu cá se-lu prinda, si dupa legea mosaica lu-asteptá uciderea cu petrii; crestini in se lu-scapa nóptea si Pavelu se duce in Arabia petrecendu acolo trei ani (Gal. 1. 17. 18) in singuratate si meditatiune dupa o schimbare atât de mare ce s'a petrecutu in internulu seu — intocmai cá si Ioan botezatoriulu, carele s'a retrasu in pustia, si Is. Chr. carele inca a cautatu pusti'a si singuratarea, — pentru a se pregatí la misiunea sa inalta de a vestí imperati'a cerésca. — Altcum despre acestu restimpu alu vietii apostolului nu avem date istorice, deórece in urm'a resbelului intre arabi pe de o parte si intre Irodu Antipa si Viteliu de alta parte tocmai tienuturile aceste erau in cea mai mare ferbere. Atât'a scimu numai ca dupa trei ani s'a reintorsu éراسي la Damascu si de aci cu cea mai mare precautiune la Ierusalimu, cercetandu numai pe apostoli, deórece se temea inca de fanaticismulu iudeiloru necredintiosi. Si carele va fi fost scopulu caletoriei sale la Ierusalimu? Elu a primitu invetiaturile cele trebuitóre intru implinirea soliei sale directe dela Mantuitoriulu Christos prin descoperire, precum o spune insusi in locurile acele ale epistoleloru sale, unde se apera in contra acelor'a cari i denegau apostolatulu, si diceau ca nici se póte asemena cu adevératii apostoli; dar i erá de trebuintia cá se cunósca si preceđintiele istorice ale credintiei sale celei nóue. Si numai acestu scopu potea se-lu aiba de câte ori cercetéza pe cineva din cerculu apostoliloru si a familiei lui Isus. — E dreptu ca in epistótele sale nu pune atât'a pondu pe partea istorica si cauta a dovedí messianitatea lui Isus mai multu din T. V. decât din viéti'a lui, si din acést'a cauza amintesce mai vertos numai mórtea lui Chr. cá si actulu celu mai insemnatu pentru crestini; cu tóte aceste inse la ocazioni date descrie si partea istorica pana la cele mai mici amenunte. Acést'a o dovedescu cuvintele lui catra Galateni c. 3 unde dice ca asia li-a descriu mórtea lui Christos inaintea ochiloru, ca nici cand nu potea crede a se teme, ca se vor abate la altu evangeliu. Elu amintesce despre originea lui Isus din seminti'a lui Davidu (Rom. 1. 3; II. Tim. 2. 8); vorbesce despre botezulu lui (I. Cor. 12. 13; Gal. 3. 27); cunósce cuvántarea de pe munte, tramiterea apostoliloru si investirea loru cu putere asupra spiriteloru celoru rele (II. Cor. 12. 12) s. a. Asemenea cunósce fórte bine istori'a patimiloru Mantuitoriului. Celu putienu

deslégá istorisirea lui despre cin'a cea de taina (I. Cor. 11 23 9) „in nóptea in carea a fost tradatu“ tóte deosebiriile intre sinoptici in materi'a acést'a; amintesce batjocurile, la cari a fost espusu celu restignitu (Rom. 15 3); mai alesu inse aretarile lui Isus dupa inviere le descrie fórte acuratu (I. Cor. 15 3). — Nu mai putienu cá istori'a Domnului, cunósce elu sentintiele si disele lui.

La an. 39 parasese Pavelu Ierusalimulu dupa petrecere scurta acolo si se întóree prin Cesarea si Siria in orasiulu seu natalu, vestindu prin partile aceste pe Chr. (Gal. 1. 21 urm.) si inca cu succesu; ér pe la anulu 43 lu-duce Varnava cu sine la Antiochi'a In Antiochi'a anume se formá curend o comunitate crestina din credintiosii refugiatu din diferite parti din biseric'a mama dupa uciderea lui Stefan, si intielegendu apostolii despre acést'a au trimisu acolo pe Varnava, barbatu cucernicu si plinu de Duchulu santu, incredintiandu-i conducerea bisericei acesteí nóue. Sub conducerea lui Varnava spori numerulu credintiosiloru intratát'a, ca avea lipsa de ajutoriu si deci l'a adusu pe Pavelu din Tarsu la sine. La anulu 44 merge Pavelu impreuna cu Varnava in Iudea cá tramisi ai antiocheniloru, cá se duca ajutoriu fratiloru acolo in fómatea ce a eruptu sub Claudiu.

Pana aci — precum am vediutu — a cautatu apostolulu a-si indepliní chiamarea sa mai multu dupa putintia si dupa impregiurari vestindu evangeliulu fara vre-unu planu determinatu, prin tienuturile pe unde ajunse. Dar acést'a nu erá de ajunsu spre a-si impliní indetorierea primita dela Mantuitoriulu Chr., de a face cunoscutu principiile crestinismului si intru a impliní in modulu celu mai demnu misiunea sa, concepù ideí'a de a procede intru vestirea religiunei crestine intr'unu modu sistematicu, dupa unu planu determinatu si acestu planu alu seu spriginitu de tramitatoriulu seu intru invingerea nenumératelor greutáti si pericole, ce le-a intimpinatu in lucrarea sa, — l'a si realizatu prin intreprinderea celoru trei, respective patru caletorii missionarie.

Prim'a caletoria a intreprins'o Pavelu insocitu de Varnava si Ioan Marcu la anulu 45 purcediendu din Antiochia prin Seleucia la insul'a Cypru, si strabatendu insul'a dealungulu dela resaritu spre apusu au trecut in Pamflia in orasiulu Perge, unde Pavelu si Varnava au remasu singuri, ér Marcu s'a intorsu napoi la Ierusalimu. Din Perge si-au continuatu Pavelu si Varnava calea spre Galatia, vestindu mai antaiu in Pisidia, si anume in sinagog'a din Antiochia, cautandu Pavelu a li demustrá din T. V. ca Isus este Mesia celu prevestitu si asteptatu, si ca elu a indeplinitu cea ce n'a fost in stare legea lui Moisi. Ap. Pavelu a luat in consideratiune antaiatatea iudeiloru facia de celelalte popóre, si ca si unor'a cari erau in prim'a linia chiamati la mantuie, cautá mai nainte a li vestí loru, dar aflandu opositiune din partea iudeiloru zelosi de teocrati'a loru, fiindca intre cei con-

vertiti erau fara indoie la si pagani — „s'a introrsu catra pagani“ dupa cum s'a predisu despre Chr. la Isaia 49. 6. „Te-am pusu spre lumina paganiloru, cá se fi spre mantuire pana la marginea pamentului.“ Ba din Antiochia a fost chiar alungati si asia s'au departatu celu putien cu mangaierea de a fi intemeiatu o ceta de crestini, despre a caroru credintia puteau fi asigurati, si au mersu la Iconiu. Resultatulu osteneleloru aci a fost ca au primitu multi dintre iudei si pagani crestinismulu, facendu Domnulu multe semne si minuni prin manile loru. Dar mai pe urma au avutu aceasi sorte cá si in Antiochia, deorece s'au iscatu certe intre iudei si pagani; asia apoi fura necesitati a trece in orasiulu Lystra. Despre resultatulu activitatii loru in acestu locu, nu scim ceva mai deprópe, decât ca au fost bine primiti si au intemeiatu o comunitate crestina din pagani. Timpu mai indelungatu nu au potutu petrece nici aici, deorece venindu iudeii din Antiochia si Iconiu si resculandu poporulu, Pavelu a fost chiar aruncatu cu petrii, si in diu'a urmatóre a fugitu in Derbe. Intre cei convertiti aci se aflá si tenerulu Timoteiu, fiulu unei muieri israelitene, de tata paganu, pe carele si-l'a luatu apostolulu in a dóu'a caletoria de sotiu. Dupa o petrecere mai indelugata in acestu orasiu s'au introrsu ambii misionari totu pe aceasi cale la anulu 48 la Antiochia de unde au plecatu.

Caletori'a acést'a dintaiu a apostolului Pavelu e de insemnatate mare in istori'a crestinismului. Prin acea anume ca a esitu dintre marginile Palestinei si s'a latitu in launtrulu Asiei mici, a inceputu a se intari caracterulu universalisticu alu lui. Prin primirea si a paganiloru in sinulu bisericeii crestine, s'a ridicatu peste particularismulu iudaicu si se aréta cá imperati'a ce avea se cuprinda lumea intréga, pe iudei si pe pagani.

Nóue ani trecusera deja decand si-a inceputu apostolulu activitatea sa in Syria, Ciicia si Galatia, si elu putea se privésca cu multamire asupra resltatulu doveditu, cu atât mai vertos ca l'a obtienutu — dupa marturiile proprii — dupa multa ostenéla, batai, inchisori si pericole de mórte. Dela iudei a primitu — dupa cum amintesce mai tardiu vorbindu a II ep. catra Corinteni despre petrecerea sa in Galatia, — de cincii ori câte patru-dieci de bâte mai putien cu una, odata a fost aruncatu cu petrii, de trei ori a suferitu naufragiu. prin pericole intre talhari, intre poporeni si pagani, prin pericole in pustia, pe mare, prin multa munca si ostenéla, prin sete si fóme, prin frigu. Cumpenindu numai bine tóte aceste, ni putem face o ideia despre misiunea cea plina de suferentie a apostolului in partile Galatiei.

Si acum cand dupa tóte aceste se întórce la Antiochia, nu intimpina lucruri mai imbucuratóre. Aci anume s'au iscatu certe mari intre crestinii ellinisti si cei palestineni. Acestia priviau cu ochi rei la praes'a misiunei apostolului, ca primesce si pe pagani fara

a-i indetori la observarea legii mosaice. Ei tieneau si acum cu taria la traditiunea istorica, ca numai urma-siloru lui Avramu li compete parte la mantuire, numai acelor'a cari obsérva si se supunu legii mosaice, si in acésta convingere a loru se purtau cu óre-care recéla fatia cu confratii loru dintre pagani si tienut'a acést'a a loru a trebuitu se produca amaratiune in crestinii pagani, fara cá sè-se fi desbinatu inca unii de altii, ei asteptau sosirea lui Pavelu, sperându ca autoritatea lui va restatori pacea. Pavelu a si sositu, dar procedur'a lui in afacerea de fatia nu a potutu se-i reconcilieze, nu pentru ca voiá se octroeze si validiteze vederile sale individuale, ci asemenea procedura i-erá dictata cá consecintia firésca a punctului seu de vedere crestinescu. Pe cât erá tolerantu fatia de alte prejudetie si scaderi ale ómeniloru, pe atât de resolutu, cand erá vorb'a despre unu principiu. Si aci erá tocmai vorba despre principiulu fundamentalu alu crestinismului, erá vorba ori de se remana crestinismulu limitatu intre marginile legii nationale si ceremoniale iudoveci, proprietate eselusiva a urmasiloru lui Avramu, se renuncia la caracterulu seu universalisticu, séu sè-se ridice peste particularismulu acést'a unilateralu si se cuprinda in sinulu seu tóte popórele fara privire la nationalitate, fara privire la credinti'a loru de pana aci. A se pronuntia in afacerea acést'a erá problem'a importanta, carea preocupá intrég'a energia si activitate a lui Pavelu. De s'ar fi luatu dupa parerile iudaisatoriloru, biseric'a crestina trebuia se renuncia la catolicitatea ei; astfelu deosebirea intre Israilu si celelalte popóre ar fi sustatu si mai departe si s'ar fi eternisatu particularismulu. Ér de s'ar fi decisu contra pareriloru acelor'a, erá amenintiata unitatea bisericeii, erá de temutu ca se desbina in dóue partide isolate, chiar inimice un'a celeilalte, intrun'a iudeo-crestina si alta pagano-crestina.

Nepotendu apostolulu complaná cért'a din intrebare in propri'a sa autoritate, comunitatea din Antiochia aflá cu cale a tramite delegati la biseric'a mama din Ierusalimu, asteptandu decisiunea colegiului apostolicu, carui'a i-a incredintiatu Mantuitoriulu dreptulu si puterea in tóte afacerile bisericesci. Cá delegati a legu pe Pavelu si pe Varnava si asia intre anii 50 si 52 se ducu la Ierusalimu la sinodulu apostolescu, si desfasurandu inaintea apostoliloru scopulu misiunei loru, adunarea decide in favórea lui Pavelu si a pagano-crestiniloru. Decisiunea acést'a au adus'o ei si bisericeii din Antiochia.

(Va urmá)

### Unu fondu protopresviteralu.

Publicámu mai la vale o notitia, ca s'a tienutu dilele trecute sinodu protopresviteralu la Oradea mare; si suntem siguri, ca cine va ceti acea notitia, va fi surprinsu, ca scrietoriulu ei vorbesce cá de unu lucru mare, ca in acelu sinodu s'a constatat, si s'a luatu la cunoscintia, ca acelu tractu, celu dantaiu, si daca

e vorb'a celu mai cu putere din partile bihorene — are unu fondu protopresviteralu in suma de 219 fl. val. austr.

Marturisimu, ca acést'a a fost impressiunea, carea o-a facutu si asupra nóstra notiti'a, de care vorbimu. Mare minune, cá unu tractu protopresviteralu cu o poporatiune de 35,000 de credintiosi se aiba unu fondu de 219 fl. v. a.

Si cu tóte acestea este o minune.

Si este in adeveru o minune, pentruca nici tractulu Oradii mari n'a avutu pana acum unu astfeliu de fondu, si póte ca vor mai fi si altele, cari nu au nici astadi nici unu fondu macar de unu singuru cruceriu.

De ani cincispredece se alege in fiecare tractu câte o epitropia protopresviterala, carea dupa lege consta din 4 membri si 2 suplenti; si acésta epitropia — asia dice legea — „va administrá fondurile bisericesci si scolarie ce s'ar infientiá pentru intregulu protopresviteratu.“

Care va se dica de ani cincispredece avemu in fiacare protopresviteratu 6 ómeni alesi, cá se administreze fondurile protopresviteratului, dar fondurile nu sunt nicairi.

Si óre pentrece nu sunt si astfeliu de fonduri?

De siguru pentruca nu s'a facutu ceeace a asceptatu legea, ca voru face ómenii, cari sunt in slujba si primescu asupra-le angagementulu se faca.

Si cu tóte acestea nu póta nici cea mai mica vina acesti ómeni. Cinev'a de buna seama trebuie se fia mai multu, seau mai putien celu vinovatu. Acestu vinovatu, precum pricepem noi lucrulu, nu este altulu, decât o slabitiune, carea este astadi legata mai de totu omulu. Toti vremu se facemu câte cev'a bunu, dar in acésta vointia suntem impededati de unu feliu grandomania, carea ne dice, ca ori faci cev'a, ori se-te lasi.

Lucruri mari nu se potu face cu un'a cu doue, ér daca nu poti de acestea, de cele mici nu te prindi, pentruca nu vrei se-te espuni se-ti dica lumea, ca te ocupi cu lucruri bagatele, si asia ascepti ocazioni si vremuri mai bune, cá se poti face lucruri mari. Vremurile bune nu vinu, timpulu trece, si sfersitulu este, ca te trediesci, ca n'ai facutu nimicu.

Cam asia o-am patit'o si noi cu fondurile protopresviterali. N'am voitu se incepemu cu putien, multu de buna seama n'am potutu face, si sfersitulu este, ca am remasu totu cum eram pre vremea, cand nu aveam epitropia protopresviterala.

Acum inse vine tractulu protopresviteralu alu Oradii-mari, si ne spune, ca nu este bine asia, nu este bine, se dai dileloru róndu, si apoi adaoge daca nu poti incepe cu multu, se incepi cu putien.

Si-o fi sciendu elu ce face tractulu Oradii mari, si o fi avendu dreptate, pentruca daca ne-am intipui, ca fondulu de astadi in suma de 219 fl. l'ar fi infientiatu tractulu Oradii mari inainte cu 100 de ani,

astadi acestu fondu, fructificandu numai cu 5 procente fara se se fi mai adaosu unu cruceriu la capitalu ar fi in suma de 28,798 fl. 77 cr.

Si apoi punendu casulu, ca tóte celelalte tracte protopresviterale din Metropolia ar fi facutu asemenea, de câte sume considerabite am dispune astadi pentru scopuri culturali!

Betranii nostri n'au infientiatu fonduri, pentruca de siguru n'au potutu, si de ceeace au facutu in acésta directiune n'avem nici o bucuria, altii le-au luat, si le ieau folosulu, pentruca asia a fost vremea pe atunci.

Dar óre astadi se nu putem face?

Cestiunea este relativa. Lucruri mari nu potera face, dar ceeace a facutu Oradea mare si dóra si ceva mai multu póte face fiecare tractu protopresviteralu.

De aceea bine este, credemu noi, se ne cam gandimu si asupra acestei cestiuni, si se incepemu, cu ce vom poté, cá celu putien se nu ni-se póta dice, ca suntem luesosi si risipitori, se nu ni-se póta face imputarea ca tienem in functiune o epitropia protopresviterala, alésa cu menitiunea cá se ne administreze fondurile protopresviterali, si cei 6 ómeni, cari o compunu n'au in multe locuri nici unu cruceriu de administratu.

## Discursulu

*rostitu de dlu Demetriu Sturz'a ministru de culte si instructiune publica cu ocaziunea festivitãtii patroniloru seminarioru tienuta la 30 Ianuariu in seminariulu centralu din Bucuresti.*

Prea Santiti!

Domniloru!

„Serbarea care ne intrunescce aci, in Seminariulu centralu, trebuie se ni amintéscce tuturor'a, cât de strensu legate sunt biseric'a de scóla si amendóue de natiune.

In scóla asiediãmu temeliile omului viitoriu. In scóla ni se deschide mintea, invetiãmu ce suntem noi, ce sunt semenii nostri, ce este natur'a, care ne inconjóra, care sunt relatiunile reciproce morale si materiale ce unescu pe toti, si-i face se existe si se lucreze, spre a ajunge la unu tielu comunu tuturoru.

Dar temeli'a cea mai solida a scólei nu este óre Evangeli'a? Ori cât ar fi de intinse cunoscintiele nóstre, ce ni-ar servi ele, daca cuventulu evangelicu li-ar lipsi? Nu ar fi ele, cum dice Apostolulu, arama sunatóre? Evangeli'a ne deschide calea spre o viétia mai inalta, aretandu-ne cât de multu ni datorimu noue insine, cât de multu datorimu lumii, in care traimu, cât de multu datorimu Faptuitoriuului a tóte celoru vediute si celoru nevediute, si acést'a nu pentru satisfactiunea nóstra personala, ci pentru a ajunge cât se póte mai multu la acea perfectiune interna, care ne apropie totu mai multu de idealulu, pre care ni-lu presinta Dumnedieu insusi.

Cand inse scól'a si biseric'a vor esercitá asupra intregi tinerimi influenti'a loru binefacetóre, atunci nu

ne vom perfecționá numai individualminte, ci intrég'a natiune va fi cuprinsa de foculu sacru, ce vá fi depusu in inimile nóstre a tuturor'a; atunci actiunea nóstra comuna va fi puternica, pentru ca ea vá avea de basa nu numai cunoscintiele scientifice, pe care ni le-am apropiatu, dar spiritulu, care le pune in miscare spre tieluri mai inalte.

Noi mai alesu nu trebuie se perdemu din vedere, cât de stensu legata este biseric'a de scóla si amendou de natiune, si ca biseric'a si scól'a trebuie se lucreze la unu locu nu numai pentru a intari pe natiune si a o asigurá de tóte pericolele presente si viitoare, ci pentru ca natiunea se ocupe totdeun'a si in totu timpulu unu locu respectabilu si onorabilu in cerculu natiuniloru culte. Mai multu póte decât la alte popóre, mai multu, pentru ca suntem númeru o mana de ómeni in mijloculu natiuniloru de alta limba, care ne inconjóra, — la noi tustrele — biseric'a, scól'a si natiunea — au o legatura intima. Un'a intaresce pe cealalta.

Tóte la unu locu ni-au datu pana acuma si ne vor dá si in viitoriu o tarie — nu numai de resistentia, dar o tarie, care ne-au facutu se luminámu si peste limitele teritoriului nostru.

In Seminarii se forméza viitorii conducetori ai natiunei pe teremulu religiosu. Trebuie dar se dámu cu totii Seminariloru tóta ingrijirea si tóta sollicitudinea nóstra. Ele trebuie se rivalizeze cu tóte celelalte scoli intru tóte, trebuie se stea chiar in partea etica a vietiei si a actiunei loru mai pre sus de tóte celelalte; — căci scopulu loru inaltu e mai tare caracterisatu prin special'a menire ce au, de a dá poporului pe predicatorii Evangheliei, pe mangaitorii sufletului.

Misiunea profesoriloru din seminarii este aceeași, cá a tuturoru profesoriloru din alte scoli; dar datoriile si raspunderea loru se pare a fi cu neasemenare mai mare in tóte directiunile.

Fie cá tenerii, cari vor esí din Seminarii, se lumineze natiunea pe calea cea buna! fie ca ei se o incaldiesca prin virtutile loru! Atunci natiunea, puternica si plina de vietia, vá binecuvéntá pe acei, cari au lucratu pentru a o inaltia.



### Anani'a Trombitiasiu.

O noua perdere. Unu bunu muncitoriu in ale bisericeii si scólei nóstre s'au dusu pentru-totdeun'a dintre noi.

Jurnalele din Sibiu ne-a adusu scirea, ca *Anani'a Trombitiasiu*, asesoru consistorialu ordinariu si asesoru suplentu la consistoriulu metropolitanu a incetatu din vietia in 10/22. Martie a. c. deminétia la 9 óre inainte de amédi in anulu 48 alu vietii si 6 alu fericitei sale casatorii.

Din datele biografice ce le publica „Telegrafulu romanu“ aflámu urmatórele:

In flórea vietiei, dotatu cu emeninte insusiri sufletesci, cu unu zelu, care l'a dusu la grópa si cu o vointia de feru, Anani'a Trombitiasiu era chiebatu se faca bune servicii natiunii si bisericeii sale.

In viétia sa familiara, — inim'a ni se sfasie de durere la amintirea acestor'a — in viétia sa familiara reposatulu era unic'a mangaiere a nemangaiatului seu parinte, care aprópe la anulu 80 alu sbuciumatei sale vietii dupa ce de vre-o 10 ani n'a mai avutu di senina, se vede lipsitu de ultim'a sa radia de sperantia; era unic'a mangaiere a neconsolatei sale sotii, si a celoru doi fii ai sei.

Famili'a a perdutu unu bunu parinte, respective doiosu fiu, biseric'a si natiunea unu luptatoriu ageru si lucratoriu neobositu.

Din fraged'a mea copilarie am crescutu la cas'a defunctului. S'a inradecinat in mine detorinti'a cea mai santa, care trebuie se caracterizeze pre fiecare omu teneru, recunoscinti'a. Incát pana acuma nu voi fi potutu dá espresiune acestei recunoscintie a mele fatia cu reposatulu, umbr'a lui in lacasiurile cele vecinice primésca aceste cuvinte ale mele dreptu respalata pentru binefacerile si simpati'a, de care am fost partasiu cât timpu a traitu.

Reposatulu s'a nascutu la anulu 1838 in orasiulu Muresiu-Osiorheiu. Venerabilulu domnu protopresviteru a avutu trei fii, acest'a a fost celu din urma, ceialalti au reposatu toti, dupa ce-si terminara studiele in frageda etate de 21 de ani.

Gimnasiulu l'a absolvatu aici in Sibiiu, facultatea juridica la universitatea din Vien'a.

Despre a lui activitate in viétia publica vor vorbi altii, care l'au cunoscutu si prin urmare lu-sciu apretului cu cuviintia.

La loculu acest'a fie amintitu, ca dupa trecerea din vietia a fericitului Dr. Hodosiu, reposatulu fu alesu de asesoru al consistoriului nostru archidiecepsanu, in care functiune a fost pana in momentele din urma si a lucratu cu zelu vrednicu de tóta recunoscinti'a.

In Iuniu anulu trecutulu ból'a de peptu incepù a se pronunциа in forme totu mai vediute.

S'a suitu reposatulu la munte cautandu insanososiare. —

In Augustu s'a re'ntorsu, inse ból'a a fostu lúatu dimensiunii infricosiate, a cadíutu la patu, si adi la 9 óre durerile au incetatu pentru totdeun'a.

Se rarescu barbatii cei cu vèrtute, se rarese padurea de stejari, si sarcin'a cade asupra nóstra, cari nu suntemu vènjosi ca ei, n'avemu esperinti'a loru, nu scimu, nu putemu se purtamu greutatea ca ei.

Fie-i tierina usióra, si vecinica aducerea aminte.

Din partea familiei s'a datu urmatoriulu anunciu:

Subscriii cu inim'a franta de durere anuncia trecerea din vietia a iubíutulu fiu, respective sotiu, tata si cumnatu

**Anani'a Trombitiasiu de Betlen,**

asesoru consistorialu ordinariu si asesoru suplentu alu consistoriului metropolitanu,

urmata dupa lungi si grele suferintie adi, la 10/22. Martie 1886 diminéti'a la 9 ore, in anulu 48 alu vietiei si 6 alu fericitei casatorii.

Remasitiile pamentesci se vor petrece la vecinic'a odiehna din locuinti'a defunctului Strad'a Macculariloru Nr. 5, Mercuri in 12/24. Martiu a. c. dupa amédi la 4 ore in cimiteriulu din suburbiulu Iosefin.

Sibiu, 10/22. Martiu 1886.

*Parteniu Trombitiasiu de Betlen*, protopresviteru gr. or. tata. *Iren'a Trombitiasiu* nasc. *Mog'a de Chieriu*, sotia. *Silviu*, *Iren'a* fii. *Aleksandru Onaciu*, jude la tribunalu. *Eugen Mog'a*, jude la tribunalu. *Otilia Mog'a*, cumnati.

**D i v e r s e.**

\* *Sinodulu protopopescu alu tractului gr. or. oradanu* s'a intrunitu in 11/23. Martiu a. c. in sedintia ordinaria sub presiedinti'a administratorului protopopescu M. On. D. T o m a P a c a l a, carele presentá sinodulu unu reportu fórte precisu si genuinu despre adeverat'a stare a acestui protopopiatu, — éra membrii sinodulu desvoltara o viia interesare de afacerile ponderose ale acestui tractu. — Frumosulu resultatu alu fondului protopopescu infiintiatu abia de 2 ani, care astadi a ajunsu la unu capitalu de 219 fl. 80 cr., inca este o dovéda imbucuratóre despre zelulu clerului si poporului din acestu protopopiatu. Deie Dumnedieu, ca bun'a intelegere, zelulu si prudinti'a de care e condusa acésta corporatiune tractuala se prosperaze intru promovarea intereselorú nóstre bisericesci-culturale din aceste parti. — In acestu sinodu se alese de asesoru in scaunulu protopopescu onor. parinte Paulu Bodea parochu in Alparea, — deplinindu-se loculu devenitu vacantu prin trecerea asesorului scaun. Teodoru Usvatu la protopopiatulu Beinsiului. — P. I.

\* *Promotiune.* Dumineca in 9/21 ale curg. s'a promovatu la universitatea din Cernautiu dlu George Popoviciu din Cliciova, dieces'a Caransebesiului, de doctoru in teologia. Cand i esprimamu prin acést'a gratulatiunile cele mai sincere, i-dorimu totodata din inima cá zelulu si diliginti'a, cari i-erau soci nedespartiti in vietii'a sa de studentu, se-lu intovarasiéscu si in lucrarea sa cá barbatu intru multi ani, spre binele bisericeii si alu neamului romanescu.

\* *Ingrijire esemplara.* — Damineca, I-a din postu, directóreá scólei centrale de fete din Bucuresei a adusu pe tóte fetele internatului la Biserica Domniti'a Balasi'a spre a-se cuminecá cu sfintele taine. Ingrijirea cu care le-a adusu, tieaut'a piósa a fetelorú in biserica, citindu-si tóte rugaciunile de pregatire pentru impartasire, facea pe ori-cine se vadia ca directóreá scólei i-si intelege deplinu datori'a si chemarea in capulu acestei scóle. Cand au mai vediutu fetele scólei centrale asemenea purtare de grije dia partea directórelorú ca se mérga insasi cu ele la biserica? Asia scie femeii'a romana se créscu pe ficele tie-rei? O felicitamu dar: este démna de imitatu; cáci unu omu, barbatu sau femeie avendu numai instructiune, nu si educatiunea morala-religiósa, se asemána cu unu fructu frumosu, dar fara de gustu; cu o flóre frumósa, dar fara mirosu, sau cu unu mirosu nesuferitu. „Ortodoxulu.“

\* *Costumululu nationalu romanu in München.* In lun'a trecuta, Februaru, s'a datu in teatrulu curtii din München Balulu artistiloru, care a fost de o stralucire, cum abia se póte vedé in altu orasiu. Artistii din München, oficeri, studenti, cercurile aristocratice, lumea financiara, corifeii sciintiei, in fine *tout Munich* s'a intrunitu la acelu balu. Cass'a regala inca a fost in mare numeru representata: printii Luitpold, Ludovic, Leopold, Alfons, Rupprecht, ducele Ludovic, princele Teresi'a, Ludovic, Gisel'a, Adalbert, Elvir'a, duces'a Max Emanuil, sotii'a ducelui Ludovic, apoi archiducele Ludovic Victor de Austri'a si printiulu Albert de Thurn si Taxis.

Sal'a a fost decorata cu o arta, care rivalisá cu natur'a. Conductulu a fost imposantu. Costumele cele mai varii si mai interesante au fost infatisate. Mare a fost surprinderea si admiratiunea, cand a aparutu unu numeru de 22 Germane in fermecatoriulu costumulu nationalu alu tieranei romane. A fost si unu Romanu la balu, totu in costumulu nationalu. Printiulu Luitpold nu s'a potutu opri de a nu-lu intrebá de unde este si daca asia costume incantátóre pórtu Romanii. I s'a respunsu la tóte intrebarile ce le-a pusu. E de observatu, ne scrie corespondentulu nostru, ca Germanele de dragulu costumului invetiasera si cátev'a vorbe romanesci de ocaziune.

Numerulu persónelorú a fost de vr'o 11,000, costumate unele cá ingeri, altele cá paseri, cá epuri, cá raci, cá crododili s. a. Balulu acest'a se dá totu la patru ani. „G.T.“

\* *„Ludimagister“* este titlulu unui nou organu de publicitate pentru trebuintiele invetiatoriloru, — carele va aparé in Resiti'a de doue ori pre luna sub redactiunea distinsului invetiatoriu *Ioan Simu*. Pretiulu de prenumeratione este pre unu anu 3 fl. ér pre o jumetate de anu 1 fl. 50 cr. Numerulu primu contine urmatórele materii, si anume: Invetiatoriulu poporalu in organismulu socialu, Educatiunea prin natura, planulu de invetimentu in scólele populare, caetele oprite, din vietii'a invetiatoriloru. Numerulu alu doilea va aparé indatace vor fi 140 de prenumerationi platite. Daca fói'a va avé 400 de abonenti, va aparé in fiecare Mercuri, fara a-i-se urcá pretiulu. Felicitámu pre dlu Simu, si i-dorimu celu mai bunu succesu!

\* *Din „Advocatulu poporalu,“* fóiá juridica pentru trebuintiele poporului, redigeata de dlu avocatulu *Paul Rotariu* in Timisióra, a aparutu numerulu 4 de urmatoriulu cuprinsu: *Din dreptulu publicu*: Formul'a de juramentu, ceremoniele de incoronare, despre clenodiele regalului: *din dreptulu privatu*: despre acuisitiune si dreptulu ei, despre dreptulu vidualu, si despre contractele de casatoria.

\* *Adunarea generala* a banicei „Timisian'a“, institutu pre actiuni, s'a tienutu aici in 25. Martie amesuratu convocatoriului si programului publicatu in terminu legiutu. Aprópe 50 membri au luatu in persóna parte, reprezentandu 94 actionari cu 600 actiuni din locu si din impregiura, apoi din Logosiu, Arad, Bpest'a, Ving'a etc. Fórte imbucuratóre a fost participarea unui numeru considerabilu dintre actionarii plugari. Reportulu d'amenuntulu putem publicá numai in numerulu viitoriu. Inse dacumu lu-putem spune, cá adunarea a decursu in oedine si a sciutu se-si sustiena cuvenit'a seriositate si demnitate, ceace a si produsu resultatulu corespundietoriu.

\* *Sesiunea ordinara* a Academiei romane din Bucuresei s'a deschisu Marti.

\* *Rectificare.* Cand am publicatu in unulu din numerii trecuti multiamit'a publica, referitória la balulu din Sieitinu din gresiél'a culegetoriului a remasu afara ca „venitulu curatu“ alu acelu balu, a fost de 14 fl. 50 cr. v. a. Ceeace prin acést'a se rectifica.

\* **Universitatea din Cernautiu** a fost cercetata in semestrul trecut de 265 de auditori; intre acei'a au fost 56 teologi. La toate facultatile au fost 117 gr. or., 60 rom. cat., 62 mosaici, 10 gr. cat., 11 evang., 3 arm. cat., 1 arm. ort., si 1 fara confesiune. Dupa nationalitate au fost inmatriculati 103 Germani, 98 Romani, 33 Poloni, 28 Ruteni, 2 Unguri, 1 Cehu.

\* **Doctorie universala.** Intre lucrurile remase dupa mortea renumitului doctoru olandezu Boerhave s'a gasitu si unu pachetu bine inchisu si sigilatu, care purta inscripti'a: „Singurele si cele mai profunde secrete ale medicinii.“ Cand s'a vendutu bibliotec'a doctorului reparasatu, pachetulu acest'a s'a platitu cu 10,000 floreni olandezi. Ajungendu cumperatoriulu acasa cu comor'a dobandita, o deschise cu o neapusa nerabdare. Ce se vedi inse! Dupace a desfasiuratu o multime de hartii, gasi in fine o foitia, pe care erau scrise cuvintele: „Tiene capulu rece, piciorle calde si traiesce regulatu, poti apoi se ridi de toti doctorii!“

\* **Balu de nebuni.** In institutul de alienati din Sibiu s'a arangiatu dilele trecute o petrecere cu nefericitii, intretienuti in acea casa de sanatate. Petrecerea s'a inceputu cu o cina comuna, dupa carea a urmatu dansulu. Dintre alienati multi au jecatu neintreruptu, observandu cu rigore toate regulele de cuviintia. Dupa mediulu noptii petrecerea a incetat, si alienatii au fost condusi prin chiele lor.

\* **Unu hotiu periculosu.** — „Lupt'a“ relateza, ca politia din Iasi a facut o interesanta prindere a unui hotiu periculosu, ce spune ca lu-chiama Goldstein. Eta cum opera Goldstein: Estragea din buruijan'a matraguna (bella-donna) substantia narcotica. Acesta substantia in o dosa destulu de puternica de a potea provoca unu somnu de 24 ore, er nu de a produce morte, o punea in nisce sticle cu rachiu ce le purta cu densulu. Odata acesta preparatiune gat'a, elu pleca in caletoria, umbla prin diferite orasie alegendu-si victime. Pentru a le despoia, elu lega cunoscintia cu ele si le dadea cate unu paharu de rachiu. Beutorii cadeau la momentu in nesimtire, er Goldstein ii buzunarea si disparea. Asia s'a intemplatu acum catva timpu cu unu preotu, pe care la gar'a dela Romanu au fost nevoiti se-lu transporte la spitalu, ca era unu inceputu de otravire cu bella-donna si unde tocmai a dou'a di s'a desteptatu. Acestu periculosu hotiu se pare ca anulu trecut a operatu pe o scara larga asupra unei intregi taberi de carausi. Eta faptul: In satulu Ocnesi din judetiulu Bacaului se gasea unu numeru de carausi din spre tergulu Oenei, care adusesse produse, luase bani si erau gat'a se se intorca inapoi. Se presinta unu Evreu la densii, probabilu Goldstein, si le spune ca are de transportatu marfa la tergulu Oenei. Evreulu se tocmasce cu tieranii si ca aldamasiu le da din o sticla ce avea cu densulu cate unu paharu de rachiu. Unu singuru carausiu refusa de a bea. Peste cateva minute toti cadu in somnu profundu. Celu care nu beuse rachiu, se culca si elu. A dou'a di dimineta acestu din urma se scola si cerca se destepte pe tovarasii sei, dar ostenea zadarnica, ei dormeau dusi. Mai tardiu, cand in fine se desteptara, cautara pe Evreulu cu care se tocmise, inse elu disparuse, se cautara in chimire si constataru cu disperare ca la toti, afara de acelu ce nu beuse rachiu dela Evreu, banii disparusera. Hotiulu ii buzunarise in timpulu noptii si se facuse apoi nevediatu. Cum dicem, probabilu ca totu Goldstein este autorulu si acestui faptu. Instructia urmaza.

## Concurse.

Comitetulu parochialu din Dieci luandu de basa decisulu V. Consistoriu de dto 19. Sept. 1885. Nr. 3285., prin decisulu seu din 18. Februaru a. c. prin acest'a publica concursu pe statiunea invetiatorasca din Dieci, inspectoratulu Iosasielu, — protopresviteratulu Buteni; pe langa urmatoarele emoluminte:

1) In bani gat'a 140 fl. v. a. 2) In bucate grau, cucuruзу 10 $\frac{1}{2}$  sinici. 3) In lemne 9 stengini. 4) In fenu 140 portiuni. 5) Spese scripturistice 5 fl. v. a. 6) Spese conferentiale 5 fl. v. a. 7) Dela liturgii pentru vii si morti 20 cr. 8) Cuartiru si gradina corespunzatore. Afara de aceste daca invetiatoriulu betranu Ignatie Bugarinu, va fi pensionatu din fondulu regnicolaru, sau se va muta in alta statiune, — alesulu va mai primi inca pensiunea ce se da acestuia adeca: 40 fl. v. a. bani 3 $\frac{1}{2}$  sinice grau, cucuruзу, 3 stengeni lemne, 60 portiuni fenu.

Doritorii de a ocupa acestu postu, sunt pofiti a-si instrua recursele cu toate documentele corespunzatore instructiunilor legali, adresate catra comitetulu parochialu din Dieci, ale trimite per All-Csil in Diecs, subscrisului inspectoru scolariu cercualu, pana in diu'a de 25. Martiu a. c., cand va fi si alegerea. Recurentii se se presenteze in vre-o dumineca pana in diu'a de alegere, in sant'a bisERICA spre a-se face cunoscuti poporulu.

Din siedinti'a comitetulu parochialu.

Dieci, 18. Februaru 1886.

Georgiu Lupsi'a, m. p.

presied. com. par. Inspectoru scol. cerc.

Nr. 45. 1886.

## Edictu.

Conformu decisului Venerabilelui Consistoriu gr. or. oradanu de datulu 30. Decemvre 1885. Nr. 1189. B., — Davidu Sustranu, de religiuena gr. or. din Santmiclausulu mare serbescu, — carele de 23. de ani si-a parasitu cu necredintia pe soci'a s'a legiuita Anna Tisza de confesiune reformata — nascuta in Apalfalva — locuitoare in Oradea-mare, fara de a se sci locul ubicatiunei lui, — prin acest'a e provocatu ca in terminu de trei luni calculatu dela prima publicare a acestui edictu se se presenteze inaintea scaunului protopresviteralu alu tractulu Oradea-mare, ca foru matrimonialu de prim'a instantia, ca ci la din contra, in procesulu divortialu intentatu contr'a lui la forulu amintitu, de soci'a s'a numita mai sus, si in absentia lui se va aduce sentintia meritoriala, conformu §-lui 123. din Regulamentulu pentru procedur'a judicatorasca in cause matrimoniali.

Jac'a (Zsaka) 20. Februaru 1886.

Toma Pacala, m. p.

administratoru protopopescu.

## Licitatiune minuenda.

Comitetulu parochialu rom. gr. or. din Kétegyháza, eserie concursu de licitatiune minuenda pentru repararea s. Biserici, ce se va tiene la 30. Martiu (11. Aprilu) a. c. in localulu scolei vechi n. m. la 11 ore.

Pretulu de esclamaru 362 fl. 15 cr. v. a.

Concurantii au se depuna prealabilu vadiulu de 10%.

Informatiunile de reparare se potu primi dela subscri-sulu preside.

Kétegyháza, la 1/13. Martiu 1886.

Iosif I. Ardeleanu, m. p.

Mihailu Ardeleanu, m. p.

not. comit. par.

parochu, pres. comit. par.